Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 269. Braşov, Luni-Marţi, 5 (17) Decemvre 1895.

Ligă de pace unguréscă.

Cine ar fi putut crede, că sub stindardul ideii de stat naţional maghiar s'ar puté inaugura şi o ligă de pace? Cine ar fi crequt, qicem, că o ligă de pace, care după firea şi scopurile sale representă una din cele mai nobile şi mai umanitare idei ale seculuI, îşĭ va puté afla sălăşluire tocmai în cuibul celui mai aprig fanatism şi celei mai marĭ netoleranţe naţionale, cum este Budapesta?

Şi cu tóte acestea este fapt, că alaltăerĭ, în qiua de 14 Decemvre st. n., a rĕsărit în Budapesta o „ligă de pace“, care pórtă acelaşĭ nume şi e îmbrăcată în aceeaşĭ haină, ca şi orĭ-care dintre ligele de pace ale altor state culte.

Sĕ nu încercaţĭ însĕ de-a da haina la o parte, căcĭ veţĭ găsi sub ea pe un Dionisiu Pazmandy, pe-un Mauriciu Jókai, pe-un general Türr şi alţĭ soţĭ ai lor marĭ şi micĭ, carĭ cred a-şĭ ascunde fanatismul şi ura de rassă sub mantaua unei ligĭ de pace!

Ce ironiă! Sĕ vedĭ pe un secretar de stat ca Albert Berzeviczy presidând şedinţa de constituire a unei ligĭ de pace, ér pe şeful sĕu de odinióră, Albin Csaky, faimosul întroducĕtor al Kisdedovurilor, sĕ-l vedĭ entusiasmându-se pentru idealul păcii între popóre şi al umanismului.

Este în adevĕr curios! Mauriciu Jokay, care numai cu câte-va lunĭ înainte demonstrase la congresul din Bruxela în contra Românilor, a representat la şedinţa de constituire a ligei unguresci aşa qicênd sufletul acţiunei. El a desfăşurat într'un discurs al sĕu nisce teorii, pe carĭ, cetindu-le un strein neorientat, ar sta sĕ jure, că ómenĭ mai umanĭ şi mai iubitorĭ de pace ca între corifeii ungurĭ nu se mai găsesc pe întreg rotogolul pămêntului.

Problema ligei de pace, qise Jokay, este de-a propovĕdui doctrinele iubirei de pace între tóte clasele, între tóte rassele de popóre. „După esperienţele mele“, qise el, „cea mai bună basă a susţinerei păcei din afară este consolidarea păcii interióre. Ţéra, în care se strică pacea înlăuntru, este ca o pradă ademenitóre pentru fiă-care duşman din afară. Ea e declarată ca o bólă a Europei şi toţĭ grăbesc sĕ-o vindece cu medicinile lor eroice. Cele mai multe rĕsbóie din epoca nouă au provenit din turburărĭ interióre, şi rĕsbóiele n'au vindecat aceste turburărĭ. Ele au ajuns încă la un grad şi mai mare, au pretins arme şi mai multe, au reclamat rĕsbóie şi mai marĭ“.

Acestea sunt cuvintele lui Jokay, cuvinte frumóse şi înţelepte, dér carĭ, durere, stau în cea mai flagrantă contradicţiune cu faptele. Cine turbură la noi pacea interióră şi cine provócă certele între popóre şi între confesiunĭ décă nu tocmai iniţiatorii ligei de pace ungurescĭ şi soţii lor de principii, carĭ cu fier şi foc vor sĕ realiseze ideea unui stat naţional maghiar cu nimicirea naţionalităţilor nemaghiare şi a vechilor tradiţiunĭ şi obiceiurĭ ale cetăţenilor?

De aceea nimenĭ nu va crede, că în comedia insceDată cu „liga de pace ungurésca“ ar puté sĕ esiste fiă măcar şi numai un gram de sinceritate. E vorba de-o apucătură cutezată şi ridiculă tot-odată, prin care cred politicianii ungurĭ, că vor isbuti, cel puţin pentru moment, sĕ ascundă în faţa streinătăţii tendinţele lor rĕsboinice şi periculóse, ca astfel la serbările mileniului, când vor aduce la Budapesta şi congresul interparlamentar de pace, sĕ se pótă şi ei presenta în faţa streinătăţii altfel, de cum sunt în adevĕr.

Nu va ajuta însĕ nimic. Faptele sunt mai puternice decât frasele şi nu se vor puté ascunde, de s'ar înfiinţa încă o sută şi-o miiă de „ligĭ de pace“ ungurescĭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Decemvre.

In şedinţa dela 17 c. a camerei austriace la desbaterea specială asupra bugetului vorbi la punctul *„curtea preaînaltă“* şi deputatul *Lueger*. Acesta qise între altele următórele: „In Austria tot-déuna a esistat datina sfântă, ca contactul dintre monarch şi popor sĕ fiă cu totul liber. Fiă-care om, când se simţia neîndreptăţit séu asuprit mergea la monarchul, ca la cel mai înalt apărător şi sprijin. Când poporul qice „Mĕ duc la împĕratul“ îşĭ pune tótă încrederea în domnul ţĕrei. De câtă-va vreme se póte observa însĕ, că din partea guvernelor se pun tóte piedecile acestui contact între monarch şi popor. Astfel mai multe deputaţiunĭ, între carĭ şi *deputaţiunea Românilor, carĭ nu pot fi invinuiţĭ, că nu ar fi fidelĭ împĕratului*, nu au fost lăsate la monarchul“. Lueger încheiă apoi cu dorinţa, ca D-dĕu sĕ ferésca pe împĕratul de sfetnicĭ rĕi şi duşmănoşĭ.

*

Oficiosul *„Wiener Zeitung“* publică următórele **numirĭ**: prinţul George *Lobkowitz* e numit mareşal al Boemiei, şi deputatul *Lippert* locţiitorul aceluia; conte Anton *Brandis* e numit căpitan al ţĕrei Tirol şi deput. *Hupperga*, locţiitor al sĕu; conte Fr. *Coronini* e numit căpitan al ţĕrei Goriţa şi Gradisca şi dep. *Gregorcici* locţiitorul sĕu. Tot „W. Z.“ publică *patentul împĕrătesc* prin care se *convócă dietele* din Boemia Galiţia, Austria de sus şi de jos, Stiria, Carniolia, Moravia, Silesia şi Goriţa pe 28 c., cea din Tirol pe 2 Ian. 1896 din Salzburg pe 7 Ian. şi cele din Istria Voralberg, Triest, Bucovina şi Dalmaţia pe 10 Ian.

*

După cum se anunţă din Berlin, prinţul **Bismark** încă a fost învitat la banchetul festiv, ce se va da în 28 Ian. 1896, qiua aniversară a *proclamărei de împĕrat* în Versailles. Bismark a primit învitarea şi a asigurat, că va lua parte, décă îi vor permite împrejurările şi medioul sĕu.

*

De mai mult timp **Italia pórtă rĕsboiu în Africa** pentru de-a ocupa un teritor mai estins în Nordul Africei. In timpul din urmă armata italiană a suferit *desastre* considerabile în luptele purtate cu seminţia *Şoa*, şi mai ales qilele trecute în lupta dela *Amba-Aladji* aprópe un batalion întreg sub conducerea majorului *Toselli* a fost nimicit şi oficerii în cea mai mare parte au fost séu omorîţĭ séu au căqut în prinsóre. Se qice, că desastrul acesta a urmat din causă că generalul *Arimondi* n'a ajuns la timp în ajutorul lui Toselli. Guvernul italian a *chiămat acum la arme* întréga classă de miliţiă din 1873, care a fost concediată, pentru ca sĕ formeze nóuĕ batalióne ce vor avé sĕ continue resbelul în Africa. Desastrele recente au produs fórte rea impresiune în Italia. In parlament s'au făcut mai multe interpelărĭ în cestiunea acésta, şi se asigură chiar, că guvernul italian e ameninţat.

*

Din Belgrad se anunţă, că guvernul sêrbesc a *sistat şi a şters* din proiectul de buget pentru an. 1896 posturile de **ambasadorĭ sêrbesc. în Londra şi Roma.**

Bulgaria şi România.

„Agenţia balcanică“ atrage atenţiunea asupra unui articol al diarului bulgar *„Mir“*, care se ocupă cu *relaţiunile Bulgariei faţă de statul vecin, România.*

„Mir“ tractéză în acest articol despre relaţiunile frăţescĭ, carĭ esistă de două vécurĭ între Bulgaria şi România, în urma

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Literatura română descrisă şi apreţiată în opurĭ germane.

Enorm bogata şi mult specialisata literatură germană e fórte copiósă mai ales în opurĭ enciclopedice. Intre alte giuvaere literare de acest gen, ea posede şi un solitar unic în felul sĕu, asupra căruia voim a atrage deosebita atenţiune a publicului nostru şi care e obiectul de căpeteniă al lucrărei nóstre presente.

In decursul lunei Decembre a. c. a apărut pe piaţa de cărţĭ germană un op cu titlul următor:

„Illustrierte Geschichte der Weltliteratur. Ein Handbuch in zwei Bände von Dr. **Johannes Scherr**, *ehemals Professor der Geschichte am eidg. Polytechnikum in Zürich. Neunte Auflage. Durchgesehen und bis auf die neueste zeit ergänzt von Otto Haggenmacher, Professor.* Stuttgart, Franckh'sche Verlagshandlung W. Keller & Co. Format de lecsicon. Preţul de librăriă, elegant legat în un volum *10 fl. 80 cr.*

Cetind sumarul volumului prim am aflat în cartea a doua, secţia a noua cu titlul: *Raetien und Rumaenien*, un capitul a cărui traducere o lăsăm sĕ urmeze la locul acesta în tot cuprinsul sĕu:

Raeţia şi România.

„Ca încheiere a primului volum al acestei istoriĭ a literaturei lumei mai adaugem cărţii a doua încă un scurt capitol, pentru ca sĕ amintim ceva despre limba şi literatura raetoromână şi sĕ vorbim ceva mai pe larg despre cea română. Pentru-că amêndouĕ triburile de popóră, Raetoromanii, carĭ locuesc în „Alt-Fry-Raeţia“ pe cóstele Alpilor în spre şesul lombard şi în Friaul, ca şi Dacoromânii, carĭ îşĭ numesc patria lor Valachia şi Moldova (mai înainte numite împreună Principatele dunărene, mai apoi regatul România) aparţin fără îndoială după limba lor marei familiĭ de popóre romanice séu latine, după cum se obicĭnuesc a se numi în timpul mai nou.

Pe o parte redusă a Raeţiei originare trăeşte un fragment de popor al aceleia, care nu fără motiv se laudă că vorbesce o limbă ce e o directă fiică a limbei romano-latine. De present sunt cam la vre-o 50.000 ómenĭ, carĭ consideră şi apreţiază acest idiom raeto-roman ca limba lor maternă, o înţeleg şi o vorbesc. *Diez* întemeietorul filologiei romanice avea încă cunoscinţe nesuficiente despre ea; numai prin etimologistul *Ascoli* din Milan a întrat ca egală de origine în cercul surorilor ei. Acéstă limbă s'a prefăcut în limbă literară în cantonul *Graubünden* d'abia pe timpul reformaţiunei, în urma puternicei ei înrîurirĭ; celelalte dialecte raetice n'au o literatură care sĕ merite amintire. Timpul de înflorire cuprinde secolul al şése-spreqecelea şi prima jumĕtate a secolului al şepte-spre-qecelea. Testamentul nou l'a tradus *Bifrun* în dialectul engadin superior, ér psalmii *Chiampell* în cel inferior. Şi drama germană religiósă a fost prelucrată (Ioseph, Susanna, Hiob) şi s'au scris cronice. Se recere o iubire de patriă, ce are ceva mişcător, pentru de-a scrie numai într'un idiom, ale cărui sunete nu trec peste păreţii de munţĭ ale văilor dosnice din Graubünden. Cu tóte acestea s'a născut o literatură romanică, care e în stare a numĕra aprópe o sută şi jumĕtate de autorĭ. Şi aceştĭ predicatorĭ neaudiţĭ afară în lumea largă, poeţĭ şi cronicarĭ, carĭ pe teritoriul isvórelor din pădurile anterióre şi posterióre, ca şi sub cóstele atêrnătóre ale ghiăţarilor *Berninei* cultivă vorba şi scrierea conaţionalilor sĕi, şi ei au colaborat la infinita lucrare de cultură a omenimei. In timpul nou şi cel mai nou, bărbaţĭ, ale căror lucrărĭ merită tótă stima, au dat espresiă în limba lor patriotică unor vederĭ şi disposiţii poetice şi au întrodus în ea formele şi colorile clasicităţii şi ale romanticei. Grandiósa natură a codrilor înalţĭ ai *Engadinului* se pare a fi fórte favorabilă pentru contemplărĭ, meditărĭ şi creaţiunĭ poetice. De acolo îşĭ au originea liricii *Flugi, Palliopi* şi *Caderas* cum şi umoristul *Caratsch*, care se póte numi poetul cel mai original, particular şi mai poporal dintre poeţii, carĭ au făcut până acum poesii în dialectul romanic.

Dacia, ţéră situată între Tissa, Dunăre, Dnistrul de sus şi Carpaţĭ, prin urmare cuprinqênd Ungaria osticĕ, Transilvania, Valachia, Moldova şi Bucovina, a fost încorporată imperiului roman de către *Trajan*, după lupte grele (101—106 d. Chr.) Poporaţiunea originară a acestui teritoriu mare a fost aprópe esterminată prin rĕsboiu, şi victoriosul împĕrat a trimis din causa acésta o mulţime de italicĭ acolo, pentru ca sĕ cultive pămêntul acela depoporat însĕ roditor. Aceştĭ coloniştĭ romanĭ au fost protopărinţii actualilor valachĭ în Moldova, Valachia, în Transilvania, Ungaria, în Bănat şi Bucovina, şi limba acestor poporaţiunĭ, cea dacoromanică e ca şi celelalte limbĭ romanice o fiică a celei latine séu mai corect qis, a celei latine: *sermo rusticus*.

comunității de idealurĭ, și accentuéză, că de 20 de anĭ încóce totĭ Bulgarii au nutrit o *adâncă recunoscință față de România*, care a oferit asil tuturor fruntașilor mișcării pentru neatêrnarea Bulgariei: împrejurare, care a fost adese-orĭ urmată de neplăcerĭ pentru guvernul român.

Relațiunile dintre aceste două țĕrĭ erau cele mai corecte și mai leale. După căderea lui *Stambulow* însĕ pressa română a luat atitudine dușmănósă față cu Bulgaria, bănuind, că noua politică bulgară, ar urmări anumite scopurĭ. Limbagiul acestei presse trecù peste orĭ-ce marginĭ. In timpul asasinării lui Stambulow organele românescĭ basându-se pe împrejurarea, că unii individĭ adunau în Constanța banĭ pentru *Macedonia*, luară faptul acesta drept prilegiu, de a rĕspândi credința, că în Dobrogea ar esista un irredentism bulgar.

Diarul „Mir" dice în sfêrșit, că în fond o astfel de atitudine a pressei române va avé o fórte neînsemnată influință asupra intereselor bulgare; totușĭ regretă însĕ, că bunul vecin, România, care tinde póte cu drept cuvênt, la primul loc între statele balcanice, cade une-orĭ în rĕtăcirĭ, carĭ nu se pot imputa celor ce în pretensiunile lor au fost totdéuna cei mai cumpĕtațĭ.

Situația în Turcia.

O panică mare a domnit alaltăerĭ la Stambul, provocând scirile cele mai fantastice. Causa spaimei a fost o certă între doi neguțătorĭ armenĭ, carĭ în fine pușcară cu revolvere unul asupra celuilalt. Băncile, magasinele, biourourile de poștă și de telegraf s'au închis. Chiar câte-va ambasade luseră precauțiunĭ. Atitudinea energică a poliției a făcut, ca după două césurĭ alarma sĕ înceteze. Acest incident dovedesce, că o nelinişte mare domnesce peste tot și că s'ar putea întêmpla lucrurĭ grave, décă sentimentul siguranței nu va începe sĕ reintre curênd în spirite.

După nisce scirĭ demne de credință, Van ar fi fost teatrul unor măcelurĭ „noi, mai însemnate decât cele precedente.

Comerciul este paralisat din causa jafurilor; frigul este excesiv, miseria este mare și nu se póte lecui decât prin ajutóre marĭ.

Conform scirilor sosite din *Prizrend* între *Arnăuții* de acolo domnesce *revoltă* formală. Organele publice nu pot întreprinde nimica în contră, și creștinii sunt fórte amenințațĭ.

„*Pol. Cor.*" anunță din isvóre private și din rapórte consulare, că în acele districte din Asia mică, unde în timpul din urmă s'au petrecut turburările și masacrele, domnesce *mare miserie*. Mulțĭ mor de fóme și décă nu se va întreprinde o acțiune esternă de ajutorare, atuncĭ cu tótă siguranța se vor prăpădi cel puțin $^3/_4$ părțĭ dintre locuitorĭ.

E sciut că moldovenii și valachii sunt cunoscuțĭ la vecinii lor sub numirea de *Romanĭ* séu *Vlachĭ*. Numirea Vlachĭ (Vlassi, derivată din Latium) a fost în anticitate la popórele slavice, care locuiau la fruntăriile imperiului roman, numirea generală pentru Romanĭ séu Latinĭ.

Un popor ca cel moldo-valach, care iubesce cu pasiune musica și cântarea, trebuia fără îndoială, deja de timpuriu, sĕ-șĭ întrebuințeze limba sa sonoră pentru compunerea de cântece, și acest ram al literaturei, lirica poporală a fost tot-déuna și până în present cultivată cu zel de către daco-românĭ. Cântarea poporală se esprimă ca efluxul liric al sentimentului nemijlocit, séu ca espunere legendară a suvenirelor istorice. Vechile cântece poporale, doinele, cum și vechile romanțe poporale, pórtă necontestat timbrul originalității. De cuprins puternic, ținute mai mult fără rimă, ele se termină cu scurt refren. Ceea ce poesia română artistică a produs mai bun până acuma, o-a produs inspirându-se de spiritul și tonul poesiei poporale.

(Va urma.)

Sânțire de biserică nouă în Deșiu.

Deșiu, 11 Dec. n. 1895.

Mai înainte de a veni la obiectul sânțirei bisericei nóstre celei noue, aflu de necesar spre informarea On. public românesc, a espune în liniamente scurte istoricul parochiei și a bisericei gr. cat. din Deșiu:

După tradițiunea rĕmasă dela părinți, poporul român s'a constituit aicĭ în parochiă gr. cat. română către finea secolului trecut, și ast-fel, precum am cetit o inscripțiune cu litere cirile pe părețele bisericei celei vechĭ, la anul 1796 și-au clădit o bisericuță de lemn în partea vestică a orașului, pe o bucățică de loc donat ca loc de biserică prin un creștin religios, Baronul de piiă memoriă Venter, situat pe țĕrmurele unui rîu periculos, care adese-orĭ esundând amenința cu nimicire.

Deși locul acesta de biserică, precum amintisem, avea-o posiție amenințătóre, care de multe-orĭ împedeca comunicațiunea și prin urmare și mergerea credincioșilor la biserică, și era situat în partea cea mai urîciósă a orașului, cu stradele cele mai tinóse și murdare, unde între altele, pielarii în continu se ocupă cu spălarea și lucrarea pieilor, totu-și poporul nostru ne-având pe acele timpurĭ o palmă de loc, și necăpătând alt loc mai acomodat, a fost necesitat a-șĭ aședa aicĭ biserica.

Tot tradițiunea spune, că și mai târdiu partea acésta a fost așa delăsată și nefrecventată, încât un episcop român, făcênd visitațiune canonică și împedecat fiind de a putea merge la visitarea bisericei din causa noroiului, în durerea sa sufletéscă a esclamat: „Așa-țĭ trebue, Dómne, décă nicĭ loc de biserică nu aĭ dat poporuluĭ tĕu în patria sa, ca sĕ slujéscă ție". In așa loc nepotrivit a fost silit poporul nostru din causa vremilor fatale de atuncĭ și până în present sĕ se lupte cu multe greutățĭ chiar și în implinirea celor mai sânte simțĕminte creștinescĭ către Dumnedeu.

In timpul mai nou, deși s'au luat dispozițiunĭ de-a se regula cea mai mare parte a orașului, locul unde se află biserica nóstră a rĕmas tot în starea vechiă până în diua de astădĭ. Așa poporul nostru de un timp încóce, de-o parte pentru posiția locului, ér de altă parte înmulțindu-se, — biserica nu era în stare nicĭ în parte a-l cuprinde, — s'au cugetat serios de edificarea unei bisericĭ mai corĕspundĕtóre cerințelor timpului și împrejurărilor, precum și în loc mai acomodat. Dér comuna bisericéscă nedispunênd de nicĭ un isvor de avere și poporul fiind în stare materială miseră, mult timp a fost împedecat în realisarea ferbintei sale dorințe.

Mai târdiu, cam pe la anii 1870—1873, când împrejurările dóră ar fi fost mai favorabile, inteligența și poporul mai compacțĭ, carĭ punênd umĕr la umĕr ar fi putut sĕ se îngrijéscă de cea mai scumpă a lor vistieriă — de lege și biserică, — durere, prin intriga a vre-o doi cărturarĭ românĭ a întrat neghina neînțelegerei între ei, și dintr'o comună bisericéscă sĕracă, s'au făcut două și mai impotente, — înțeleg desbinarea în două confesiunĭ, prin ce întreg poporul român demoralisându-se a devenit o turmă risipită, și tótă causa parochiei, bisericeĭ și școlei în ruină și ca o viiă părăsită.

In ast-fel de stare risipită am avut nenorocirea a afla acéstă parochiă pe la an. 1875, când am fost dispus aicĭ de preot, unde lucrul cel dintâiŭ mi-a fost a aduna oile risipite, a restitui iubirea frățéscă și buna înțelegere între fiiĭ bisericeĭ și a reedifica ceea ce s'a ruinat, ce cu ajutorul lui Dumnedeu mi-a și succes.

Orașul Deșiu chiar din anul acela începênd a devenit centrul unui mare comitat, așa dicênd curat românesc, și tot-odată loc însemnat pentru causa națională română; a început a lua un avênt spre înflorire și desvoltare, unde noi încă a trebuit a ne pune în posiție de-a putea representa interesele nóstre românescĭ; și pentru a puté face acésta am avut lipsă de biserică și școlă, carĭ au fost și sunt tot-déuna temeiul și scutul esistenței nóstre naționale; spre care scop îndată în anul viitor 1876 s'a și cumpĕrat loc de biserică în strada Poștei, cea mai frumósă parte a orașului, în vecinătatea casei nóstre parochiale, cu 3000 fl., pe care loc la an. 1877 s'a făcut începutul edificărei unei bisericĭ noue, punêndu-se în acel an numai fundamentul, care a costat 3000 fl. în speranță, că în anul viitor se va continua edificarea.

Spre orientare aicĭ notez, că banii spesațĭ până aicĭ în scopul bisericei, s'au câștigat parte din colecte esoperate prin fostul Episcop, Escelența Sa *Michail Pavel*, parte din contribuirile inteligenței și a poporului din loc, precum și din alte colecte din afară, carĭ cu cumpĕrarea locului și cu depunerea fundamentului s'au spesat totĭ până la un crucer.

In an. 1878 s'a întêmplat, că Escelența Sa Episcopul Pavel, dela care aveam promisiune espresă de ajutor, strămutându-se ca Episcop la Oradea, ne-având mijlóce, edificarea s'a întrerupt. Pre lângă tóte acestea nu am lăsat lucrul baltă, ci în înțelegere cu inteligența și poporul am început din nou la crearea unui fond de edificare, și anume: s'au ținut în tot anul mai multe petrecerĭ poporale, subscrierĭ și contribuirĭ benevole între inteligență și popor, așa că pe lângă tóte că la an. 1882 în locul școlei de lemn — aședată pe un vêrf de dél, scundă și necorespundĕtóre, — s'a edificat școlă nouă de pétră de model, după plan, în preț de 2000 fl., tot pe fondul cel nou al bisericei; mai încolo multe întocmirĭ de îngrăditurĭ cu scândurĭ pe lângă fondul parochial bisericesc și școlar, carĭ mai înainte erau cu spinĭ, încă au costat la 1000 fl., mai târdiu reînoirea casei parochiale, care era în stare ruinată a costat 800 fl.; pe lângă tóte acestea până la an. 1893 s'a crescut un fond de edificare al bisericei noue în sumă de 9000 fl., la care Escelența Sa Episcopul nostru diecesan Dr. Ióan *Szabo* încă a binevoit a contribui în decurs de patru anĭ cu o sumă de 1200 fl. pentru care biserica și credincioșii noștri și cu acéstă ocasiune îi esprimă cele mai ferbințĭ mulțămite.

Deși s'a prevĕdut, că suma acésta e insuficientă, fiind însĕ biserica cea vechiă în stare de ruină, suflând vêntul în dênsa din tóte părțile, neîncăpênd nicĭ a patra parte a poporului în ea, în tómna anului 1893 în o adunare bisericéscă ținută în școlă cu inteligența și poporul, s'a hotărît continuarea edificărei bisericei noue întreruptă la an. 1877, care s'a și efeptuit în primăvéra anului 1894, acordând edificarea deplină a bisericei și a unei case particulare bisericescĭ, menită pentru susținerea școlei și salarisarea învĕțătorului nostru, antreprenorul Georgiu Mateiu, Român din Lipova, pentru prețul fixat de 15,700 fl., cu condițiunea, ca în anul curent la 15 August sĕ ne predea cheile ambelor edificii.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Decemvre.

Avis. *Membrii românĭ ai Congregațiunei comitatului Brașov* sunt convocațĭ la o *conferență*, ce se va ținé Mercurĭ în 6 (18) l. c. la 4 óre p. m. în Casina română din loc.

—o—

Academia Română. Sesiunea generală ordinară a Academiei române se va deschide în 20 Februarie anul viitor. In decursul acestei sesiunĭ se va decerne, între altele, și premiul prințului Cuza, cel mai important (12,000 l.) dintre premiile, ce le are Academia la disposiție sa.

—o—

Duplicate de diplome și testimonii. Ministrul de culte a ordonat, ca de acum înainte duplicate de diplome și de testimonii scolastice sĕ estradee respectivii directorĭ scolarĭ séu respectivele autoritățĭ scolare. Prin acésta ministrul voiesce sĕ scutéscă organele ministeriului de prea mult lucru.

—o—

Deputațiunea Rutenilor, compusă din 124 delegațĭ, a sosit în 13 c. în Viena pentru de a-se plânge la monarchul asupra modului cum s'au făcut alegerile din urmă în Galiția. Poliția din Viena a luat tóte mĕsurile ca sĕ nu se arangieze demonstrațiunĭ. La gară deputațiunea a fost primită de doi deputațĭ ruteni și de mai mulțĭ studențĭ. Alaltăerĭ Rutenii au cerut sĕ fiă primițĭ în audiență de către contele Badeni, care apoi sĕ la mijlocéscă audiența la monarchul. Badeni le-a rĕspuns, că nu-i póte primi, decât numai în diua următóre, adecă ierĭ, și afară de aceea a lăsat sĕ li-se spună ca ei sĕ aducă cu sine un conspect esact despre mĕmbrii deputațiunei, precum și o copiă a memorandului, pe care vor sĕ-l aștérnă monarchului. Dela conținutul memorandului va depinde, că vor puté fi lăsațĭ séu nu la audiență.

—o—

Serata de încheiere a scólei de dans, arangiată de studenții gimnasiului român din loc Sâmbătă séra în sala hotelului „Nr. I" a suscces pe deplin. Au participat pe lângă studențime, mai multe familii alese din societatea română din loc, precum și mai mulțĭ membri ai corpului profesoral dela gimnasiul nostru. Petrecerea a fost fórte animată și colegială, a durat până către diuă.

—o—

„România la milleniu" Diarul unguresc „Maghiar Hirlap" scrie, că din România sosesc o mulțime de epistole la direcțiunea esposiției, în carĭ se întrébă asupra diferitelor lucrurĭ cu privire la serbările milleniului; de-asemenĭ dice, că și foile din România încă se ocupă mult cu serbările milleniului. Apoi mai afirmă numitul diar, că deja până acuma sunt anunțate trei escursiunĭ marĭ din Bucurescĭ, și încă și orașele maĭ din provincie își vor trimite separat escursioniștii lor la mileniu! Crede și te vei mântui!

—o—

Din Purcărenĭ ni-se anunță, că Joia trecută, în diua S.-lui Andreiŭ, a fost introdus acolo ca capelan d-l Toma *Giurgiu*, parochul din Zizin. Introducerea s'a făcut prin d-l protopop din Brașov, Ióan *Petric*.

—o—

Scirĭ teatrale. Foile din Bucurescĭ anunță, că demisiunea d-lui Gr. Cantacuzino din postul de director al teatrelor a fost respinsă, și pentru căutarea sănĕtății sale ĭ s'a acordat un concediu de două lunĭ. In timpul acesta va ține d-l Stăncescu locul de director general al teatrelor.

Prima operă comică, ce se va cânta pe scena Teatrului Național în Bucurescĭ, după terminarea representațiilor „Diamantele Corónei", va fi „Pescuitorii de perle", în care probabil va debuta d-l Vasiliu noul tenor angajat în acéstă stagiune.

—o—

Notele de stat de 1 fl. v. a. se primesc în circulație ca plată numai până la finea anului adecă până în 31 Dec. n. 1895. De aicĭ încolo, până la 30 Iunie 1896, se vor primi ca plată numai la cassele statului. Er după terminul acesta, până la 31 Dec. 1899, se vor rescumpĕra numai pe lângă petiție. — Facem încă-odată atenți pe cetitorii noștri, că piesele de banĭ de câte *20 cr.* și de câte *4 cr.* se mai primesc în aceeașĭ valóre la cassele statului și la oficii, ca plată numai până la finea anului curent. După terminul acesta statul nu le mai rescumpĕră. Piesele de câte 10 cr. nu sunt încă revocate. De-ocamdată ele circuléză și mai departe.

—o—

O carte sensațională. In Paris a apărut dilele acestea o carte intitulată „Iubirea în Paris pe timpul imperiului al 3-lea" scrisă de Pierreano. Cartea acésta a produs fórte mare sensație, deórece scóte la lumină lucrurĭ ascunse, și publică circa 30 epistole ale diferitelor dame, carĭ pe atuncĭ jucau rolurĭ însĕmnate în Tuilerii, și astădĭ sunt matróne venerabile. S'au ridicat din diverse părțĭ proteste contra acestei publicațiunĭ compromițĕtóre.

„Felicitare" luĭ Banffy?

Orăștie, la 14 Dec. 1895.

D-le Redactor!

De-órece în urma întêmpinării mele afli de bine a-mĭ pune un șir lung de întrebărĭ, (Nr. 266) și pretindĭ sĕ-țĭ rĕspund; étă pe scurt:

Ad. 1) Cestia de „încredere lui Banffy“ în congregația nóstră, după cât sciu eu nu s'a pertractat nici-odată; ci, pertractându-se o adresă a comitatului Cianad despre statificarea învĕțămêntului poporal, eu în vorbirea mea am dis între altele, că: „....décă guvernul ar da garanții perfecte, că în șcólele de stat (poporale) s'ar propune tóte studiile în limba română, așa ca și în cele confesionale ale nóstre, n'aș avé nimica în contra secularisării, cu atât mai vêrtos, pentru-că noi cu tot dreptul putem pretinde dela stat sĕ susțină școli române pe spesele sale, de-órece la venitele statului și noi contribuim alăturea cu Ungurii și cu celelalte naționalități. Insĕ — am dis mai departe — garanțiile lipsesc, ba din contră din paș în paș se pot constata tendințele de maghiarisare, și așa eu 's contra statificării“ etc.

Atunci a fost déră vorbă de eventuala riscare a limbei nóstre, — avém dér lipsă de garanțiă perfectă.

In cestia presentă nu-i vorbă de nici un feliu de riscare, și eu totuși numai *condiționat, presupunênd*, că prin actul de grațiare a pășit pe o cale cinstită și conciliantă, am propus felicitarea guvernului *prin congregațiă, care nu este corporațiune națională română.*

E imposibil ca distincțiunea acésta D-Vóstre, ca vechiŭ publicist, sĕ nu-o simțiți de adevĕrată.

Apoi o propunere de felicitare basată pe o presupunere și nădejde, va sĕ dică condiționată, este vot de încredere *necondiționat?*

Nu căutați déră nod în papură sĕ suspiționați o activitate conscientiósă, și nu căutați contradiceri neesistente cu negarea cerințelor logicei.

Ad. 2. Revocarea verbală, trebue sĕ sciți și D-Vóstrĕ, că nu e îndestulitóre ca o propunere făcută în scris, sĕ se ia dela ordinea dilei; deci e lucru preafiresc că am trebuit sĕ sciu înainte, că fără revocare scrisă propunerea mea va fi pusă la desbatere. Prin urmare am avut motiv sĕ mĕ gândesc și resgândesc, că óre sĕ o revoc în scris ori nu.

Apoi acésta nu *e causă privată*; și așa décă viu la convingere, că e salutară propunerea pentru causa nóstră, ar fi o greșélă față de causă revocarea aceleia.

Că „felicitare“ ar fi mai mult (?!) decât „mulțămire“, este o afirmare de tot fără înțeles; de-órece aceste două concepte nu sunt sinonime, au însemnătate diferită de tot. Gândiți-vĕ puțin: n'ar fi óre ridicol când un cerșitor în loc de mulțămire te-ar felicita? Ori membrii redacției la o serbare festivă în loc de felicitare, ți-ar esprima mulțămire“ (!) pentru-că ai binevoit a ajunge — dicem — jubileul de 50 de ani? Vedeți „paradoxul?“

Acuma se Vĕ rĕspund la cea mai esențială întrebare: „.....décă póte fi permis unui om politic șĭ întemeia o acțiune *pe presupuneri și nădejdi deșerte*“?

Aci éră ați comis un lapsus calami ori linguae; de-órece e lucru fórte firesc, că numai ulterior se póte sci, că óre o presupunere ori speranță deșértă e ori nu? Prin urmare se vorbim de presupuneri și speranțe — fără „deșerte“:

Da, D-le Redactor eu nu numai cred, ba sciu, și ce e mai mult, décă te vei gândi mai serios și D-ta vei sci, că adese-ori s'au întemeiat acțiuni fórte importante pe presupuneri și nădejdii — și deșerte.

Bunăóră: compunerea memorandului, susternerea aceluia, cred, că vei recunósce, că a fost o acțiune fórte însemnată! Pe ce a fost întemeiată? Pe *presupunerea* și *nădejdea*, că Majestatea Sa va primi memorandul prea grațios, și va dispune pe cale constituțională vindecarea plânsorilor; — acum ulterior putem constata, că presupunerea și nădejdea aceea a fost și cam — deșértă.

O altă acțiune: pasivitatea, încă a fost întemeiată pe *presupunerea și nădejdea*, că prin ea se va esopera îmbunătățirea stării nóstre politice. — Ce s'a întêmplat? s'a dovedit presupunerea și nădejdea deșértă!

V'am rĕspuns déră D-le Redactor și la acésta întrebare și cred că v'ați convins, că *frasele deșerte* într'o critică politicósă, nu 'sunt arme norocóse; — și comitiva D-Vóstrĕ a avut scopul de-a fi o critică contra mea și apĕrarea D-lui Corespondent. Credeți că are lipsă?

Alte motive, de tot altele sunt cari m'ar pute influința, sĕ revoc propunerea, — despre cari D-Vóstrĕ nici amintire nu faceți; eu însĕ am ținut cont și de acele, și le voi și susterne conferinței prealabile, a membrilor congregației — și atunci vom decide.

Absolutism și infalibilitate însĕ nu recunosc, deórece 'mi permit a mĕ gândi cu capul meu propriu și nu cu al altuia, prin urmare nu pot urma orbiș vederilor, cari pot fi moderne pentru-că 's pătimașe, dér nu urmézá sĕ fiă și salutare.

Nu numai patima trebue sĕ ne conducă în cele politice; și nu trebue sĕ respingem și ce e semn de îmbunătățire, ci sĕ ne silim *a da impuls* celor dela putere sĕ apuce, ori décă credem că au apucat, sĕ se țină de calea, care póte sĕ conducă la înfrățirea neamurilor.

Că *presupuuerea mea* în casul present ar fi deșértă, e posibil; dér pașul plănuit pentru aceea totuși are intențiunea cea mai bună, și resultatul, décă va fi, numai favorabil póte sĕ fiă.

Că de unde scie corespondentul d.-v. — ori D-Vóstrĕ D-le Redactor, că agrațiarea nu s'a întêmplat cu voia lui Br. Banffy! eu deóre-ce n'am avut prilegiu a conferi cu Majestatea Sa și cu Miniștrii, nu pot sĕ sciu. Deci lăsăm întrebarea acésta incurcată.

In fine permite 'mi a întona, că: politică bună, resonabilă, ex consilio nu se prea póte face, deóre-ce consiliul nu e stabil, ci ocasional, și așa numai sporadice se póte ocupa câte cu un moment mai însemnat — pănă când politica cea adevĕrată pretinde afară de calmitate, acțiune plănuită și consecuentă, nu se póte trage sub critică un singur paș, a cărui urmări încă nu se sciu. — Vĕ rog sĕ esplicați ce înțelegeți sub „amorul meu propriu“, deóre-ce se pare a fi observare cu ceva intențiune neobiectivă.

Cu stimă

Dr. Aurel Munteanu adv.

Ca sĕ dovedim că n'am fost și nu suntem nicĭ-decum preocupați față cu persónele, am dat loc și rĕspunsului de mai sus, deși acesta nu e nicĭ obiectiv cum sĕ cuvine, nicĭ „politicos“ și cu atât mai puțin politic.

Nu i-am denegat d-lui Dr. A. Munteanu buna intențiune și nicĭ prin gând nu ni-a trecut sĕ-i „căutăm nod în papură“ și „sĕ suspiționăm activitatea sa conscientiósă“, cum ne însinuă d-sa într'un mod neprecugetat.

Décă am fi fost noi ómenii, carĭ caută nod în papură și suspiționézá pe frați, décă am fi ómeni carĭ „caută contradicerĭ neesistente cu negarea cerințelor logice“, atuncĭ — sĕ-o spună sincer d. A. Munteanu — s'ar fi adresat óre d-sa la noi, ca sĕ-i dăm loc de apĕrare?

Noi i-am arătat contradicerile, în carĭ s'a încurcat, cu tótă bunăvoința, dorind a-'l convinge, că în casul de față a greșit și n'aveam a mai perde cuvinte, îndată ce am fi presupus, că nu este de bună credință.

Dér d-l Munteanu merge prea departe în consciința, că ceea ce șĭ-a construit în capul sĕu este fără dór și póte corect și nemerit.

Ne place că vrea sĕ fiă independent în cugetare și'l asigurăm, că noi totdéuna am dorit ca bărbații noștri sĕ se gândéscă cu capul lor și nu cu al altora. Unde am ajunge însĕ, în politică ca și în tóte, când acéstă independență a cugetării ar eschide posibilitatea de-a ne puté convinge și capacita unii pe alții cu argumente?

Din partea corespondentului nostru dela Deva, ca și din parte-ne s'au adus argumente tarĭ contra propunerei, despre care e vorba, argumente, pe carĭ rĕspunsul de mai sus înzadar se sforțézá a-le restrânge.

Ba d. Munteanu se încurcă tot mai mult, când de-o parte afirmă, că în *tendințele de maghiarisare* ale lui Banffy nu póte avé încredere, de altă parte află oportun al felicita în presupunerea și speranța, că el, Banffy, se va lăpĕda de aceste tendințe în viitor și „va păși pe o cale cinstită și conciliantă“.

Motivul îl află în grațiare pe care acum de-odată o declară ca „semn de îmbunătățire“, pe când în întêmpinarea sa din nr. 266 al fóiei nóstre scirea, că prin grațiare *„nu s'a îmbunătățit de loc* starea nóstră politică“.

Atât e de ajuns spre a ne convinge, că, cu tóte distincțiunile sale curióse, trase de pĕr, și cu tóte asemĕnările nepotrivite, d. Munteanu din punct de vedere național românesc n'are nicĭ o basă reală pentru propunerea sa.

Noi am apelat la judecata sa mai bună și l'am conjurat sĕ nu sacrifice marele interes al conlucrării armonice între frațĭ amorului sĕu propriu, care va sĕ dică ambițiunei de a nu ceda într'o causă, care recunósce, de-altmintrelea, că nu e causă privată.

Așteptăm sĕ vedem ce va face și cum se va înțelege d. A. Munteanu cu comembri sĕi românĭ în congregația de adĭ și apoi vom trage conclusiunile nóstre.

Coloniștii dela Șermaș.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Din Câmpia, 14 Dec. n. 1895.

Stim. D-le Redactor! Despre starea coloniștilor ungurĭ dela Șermaș, unde, cum sciți, statul a cumpărat un mare domeniu pentru a-l colonisa cu Ungurĭ, pot sĕ vĕ împărtășesc următórele informațiunĭ, câștigate din esperiență proprie:

Până la începutul acestei iernĭ s'au construit cu totul 162 de case pentru coloniștĭ, dintre carĭ însĕ numai 86 sunt locuite, celelalte stau pustii până în primăvară, când vor fi importațĭ în acest ținut românesc alțĭ coloniștĭ streinĭ.

Dintre cei 86 de coloniștĭ, câțĭ se află astădĭ în Șermaș, unii țin câte 2—2½ părțĭ de pĕmênt, constând fiă-care parte din câte 20 jugĕre, așa că ei au lucrat în total 106 părțĭ.

Pamênt ar avé ei mult și destul de bun, dér cu tóte astea *nu este un singur colonist, care sĕ nu dică, că-i pare rĕu că și-a vêndut tot ce a avut, și a venit aici*, ba adĭ **cei mai mulțĭ stau gata de ducă.**

Nicĭ nu e cu putință sĕ pótă trăi aicĭ, căcĭ nu se pricep la cultivarea pământului de loc, și nu sunt în stare a suporta obiceiurile și modul de viețuire al agricultorilor noștri. Ca sĕ vĕ putețĭ face o ideă despre economia purtată de ei, voiŭ spune, că în tómna anului 1894, îndată ce și-au căpĕtat părțile de pământ, au arat și sĕmĕnat grâu, sĕcară și orz în țelină, în miriștine și în orĭ-ce alt loc nepotrivit.

In primăvară s'au apucat sĕ samene cucuruz, cartofi etc. Mai cu sémă cultivarea cucuruzului, cum o practică ei, e de minune: După plug, mânat de 2 vacĭ orĭ 2 cai, merge nevasta colonistului cu grăunțele în pólă, și tot la anumită distanță implântă 3—4 grăunțe, ér printre ele mac. După ce a rĕsărit cucuruzul, privindu-l din depărtare ai jura, că e viiă, — crescut fire, din carĭ nu taiă nicĭ un fir, lăsându-le astfel până tómna.

Unii dintre coloniștĭ au rugat pe Românii noștri sĕ le lucreze *în parte*. Românii au și primit, dér în condițiunea, ca sĕ li-se dea voiă de-a lucra cucuruzul așa cum sciu ei. O parte dintre coloniștĭ s'au învoit, alții nu. Cei ce nu s'au învoit, se uitau cu milă la Românĭ, cum duceau astă-tómnă carĕ încărcate cu cucuruz, pe când ei n'au nicĭ măcar atâtea grăunțe, ca sĕ hrănéscă un puiu, deóre-ce tufele n'au produs nimic.

Cu grâul ar fi fost póte mai norocoșĭ, dér ei nu sciu plivi holdele, carĭ âmplêndu-le de buruenĭ, au recoltat spinĭ și polomidă.

Când au venit aicĭ, în 1894, li-s'au împărțit coloniștilor bucate, numai firul grâului, dér lor nu le place pânea din astfel de grâu, — vênd grâul cel frumos mai pe nimica și cumpĕră făină de mașină. Pe contele Beldi Kalman din Balda (comuna vecină) l'au rugat sĕ le facă móră cu site; li-a și făcut, dér acum contele a delăturat sitele din móră, și coloniștii macină acum câte mestecăturĭ tóte.

Mai rĕu stă tréba însĕ cu plătirea ratelor. Nesimțindu-se în stare de-a plăti moșiórele, *unii dintre coloniștĭ au abdis, ér altora li-s'a abdis* din partea unui secretar ministerial, care i-a controlat de avere și i-a aflat neapțĭ de plătire. Astfel coloniștii dela Șermaș, **după un esperiment, care i-a costat perderea întregei lor averĭ, vor trebui sĕ se reîntórcă de unde au venit.**

Se vorbesce, că în viitor nu vor mai fi adușĭ coloniștĭ sĕracĭ, și că coloniștii carĭ vor fi adușĭ în viitor, vor fi din comitatul Bichișului, mai harnicĭ și mai iscusițĭ ca cei de adĭ. Vom vedé! De-ocamdată mare spaimă de politică de colonisare nu avem.

X.

Telegr. specială a „Gaz. Trans.“

Deva, 16 Decemvre. Românii au decis sĕ nu ia parte în comisiunea de candidare pentru alegerea de funcționarĭ.

Vocĭ din public.*)

Deóre-ce asupra causei morții iubitei mele soții încă tot îmĭ ajung la cunoscință cele mai curióse faime, mĕ simt îndatorat ca în interesul adevĕrului sĕ dau publicității următórele:

Iubita mea soțiă se îmbolnăvi de-o gravă înveninare de sânge. Incât privesce îngrijirea medicală îmĭ pot permite despre mine afirmarea, că deóre-ce — durere — am fost de mai multe-orĭ în posiția de a trebui sĕ îngrijesc bóle grave în familia mea, pot judeca perfect întru cât ar fi séu nu consultă intervenirea unui medic. Declar, că la îngrijirea soției mele n'am vĕdut nicĭ un demers medical, séu vre-o prescriere medicală, care sĕ fi stricat cumva soției mele, cu atât mai puțin sĕ fi provocat bóla.

Acéstă convingere a mea fù confirmată și printr'o comunicare a d-lui consilier de curte prof. Chroback din Viena, care după ce a studiat descrierea esactă a bólei, declară, că el la îngrijirea soției mele n'a aflat nimic, ceea ce n'ar fi făcut el însușĭ.

Cu acéstă ocasiune îmĭ țin de datorință, sĕ aduc pe acéstă cale la cunoscința medicului meu de casă Dr. Ernest Pavelka mulțămita mea cea mai profundă pentru îngrijirea plină de sacrificiu, pe care a dovedit'o în tot decursul bólei.

Cu deosebită stimă,

Gregor Simay.

DIVERSE.

Divorțul reginei Madagascarului. — Se asigură, că Ranavala, regina Madagascarului, va intenta acțiune de divorț în contra bărbatului ei, care este primul-ministru al insulei. Sĕ reamintim, că regina Razaufindradety, disă Ranavalo-Manjaka, nu e la primul ei divorț. Primul ei soț legitim, care aparținea ca și ea, castei nobile, se numea Ratrimo. El era fratele prințului Ramahatra. Când actualul prim-ministru a reușit sĕ facă pe regina a-se înamora de dânsul, sĕrmanul Ratrimo a fost gonit și condamnat sĕ ducă o viețá singuratică, departe de palat, într'o casa din cartierul Faravohitra, unde a murit părăsit de toțĭ curtenii, carĭ 'l înconjurau cu grijile lor odinióra.

*) Pentru cuprinsul și forma celor publicate sub rubrica acésta Redacțiunea nu ia respunderea.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Decemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.75
Renta de coróne ung. 4%	98.65
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	152.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	141.50
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de argint austr.	100.25
Renta de aur austr.	121.70
Losurĭ din 860	148.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1010.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	430.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	370.25
Napoleondorĭ	$9.65^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	59.55
London vista	121.65
Paris vista	48 20
Rente de coróne austr. 4%	100.—
Note italiene	44.80

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe treĭ lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe treĭ lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe treĭ lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ
Pe şése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe treĭ lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Octombre 1895.**

Budapesta — Predeal

Tren de person.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiuni		Tren de persón.	Trenú mixtu	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de person.
10.—	8.05		8 05	2 15	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.12		Szolnok		3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd		10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4 17		Ciucia		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău		6.54				7.37
8.34	10.37	6.14	6 59	5 55	sos.	Cluşiu	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8 40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27		Apahida			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27		Ghiriş			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54			Uioara			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vinţul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud			2.11	8.23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8.33	sos.	Teiuş	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copşa-mică	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighişóra		Numai vinerea comunică.	9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12		Haşfaleu			9.12	5 32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod			7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58		Agoştonfalva			7.02	3.53		9.22
6.41	Tren de person.	Tren mixt	9.03	1.15		Apaţa			6.36	3.37		8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra			5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Braşov	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01		Timiş		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3.31		Predeal		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos.	Bucuresci	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenŭ de persón.	Trenu de person.	Trenu de persón		Stațiuni		Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtu
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipău		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10.—
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stațiuni	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	4.—	10.21	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ		Stațiuni		trenu mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de person.
2.20	4.45	11.34	7.10	pl.	Copşa mică	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna		8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	1 31	4 49	10.30
4 36	în tótă Marţa şi Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în tótă Marţa şi Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraş	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	Stațiuni	trenŭ mixtu	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu	Stațiuni	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu
8.35	4.55		Braşov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneştĭ	6.06	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

			Stațiuni			
4.—	9.10 (Numai Lunia comunică)	4.20 (N. Marţa comunică)	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	(Numai Vinerea circulă)
6 48	12 41		Ţagu-Budatelicŭ	(Circulă numai Marţa)	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8.33	3.02		Lecinţa		2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Măghiăruş		2.01	6.52
9.59	4.55		Bistriţa		1.16	5.55

Arad — Timişóra

			Stațiuni			
6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15
1,26	7.38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenu mixtu		Stațiuni		trenu mixtŭ	trenu mixtŭ
5.30	1.36	pl.	Sibiiu	sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„	Selemberk	„	6.57	9 07
6.06	2.12	„	Cisnădie	pl	6.36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenu mixtu	trenu mixtu	Stațiuni	trenu mixtŭ	trenu mixtu
3 22	11.08	Sighişóra	9.51	5.32
4.14	11.48	Haşfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.